

Nulltoleranse uansett kjønn

Mette Garmannslund
leder i Fagetisk råd

Vi må være kompromissløse i kravet om sikkerhet for alle brukere av psykologtjenester, helt uavhengig av psykologens kjønn.

Mette Ekenes Garmannslund. Foto: RVTS Vest

Maria Bonita Igland skriver at hun med ambivalens leser mitt innlegg i januarutgaven av Psykologtidsskriftet, der hun mener at jeg advarer mot å trekke inn kjønnsdimensjoner. Først vil jeg applaudere hennes engasjement i en debatt som er sårt tiltrengt. Deretter må jeg si at jeg ikke kjenner meg igjen i at jeg advarer mot å trekke inn kjønnsdimensjonen.

Jeg skriver at «jeg mener at vi skal være oppmerksomme på at asymmetriske relasjoner og maktmisbruk er like relevant for fagpersoner av alle kjønn, og at dette er et område som mest sannsynlig har betydelige mørketall». Når jeg skriver «like relevant» mener jeg at alle psykologer, uavhengig av kjønn, har et like stort ansvar for å ikke misbruke den makten vi forvalter. Jeg åpner også opp for at det finnes menn som har fått sine grenser tråkket over av kvinner, at dette har fått svært negative konsekvenser for dem, og at terskelen for å melde ifra kan være for høy også for dem.

Mitt hovedpoeng er at én grensekrenkende psykolog er én for mye, uavhengig av kjønn

Jeg synes det er svært problematisk dersom deres erfaringer skal oppleves mindre viktige, eller terskelen for å varsle skal heves i frykt for bagatellisering. Dette må ikke bli en bivirkning av dagens debatt, og det regner jeg med at Igland vil stille seg bak. Mitt hovedpoeng er at én grensekrenkende psykolog er én for mye, uavhengig av kjønn. Vi kan ikke forfekte annet enn nulltoleranse for at den som skal hjelpe, gjør skade.

Det betyr ikke at jeg ikke er kjent med eller forsøker å utfordre den kunnskapen vi har om mannlig helsepersonell som krenker grenser og begår overgrep. Tvert imot understreker jeg dette når jeg skriver at «Likevel er det slik at i forskning og tilsynssaker tegner det seg et gjentatt scenario av den godt voksne mannlige fagpersonen som innleder et forhold til den yngre og sårbare kvinnen». Jeg utfordrer ikke dette, men understreker heller at slik er bildet, og det må vi forholde oss til.

Da Helse- og omsorgsdepartementet i juni 2021 oppnevnte et utvalg for å undersøke saker om overgrep begått av helsepersonell mot pasienter i perioden 2010---2020, representerte jeg

Psykologforeningen i utvalget. Både ved gjennomgang av tilsynssakene og den forskning som så langt foreligger på området, støttes det bildet som Igland beskriver.

Jeg er også enig med henne i at #metoo har vært avgjørende for å endre den kollektive samfunnsoppfatningen om hva seksuell trakassering handler om.

Når jeg uttaler meg som leder av Psykologforeningens fagetiske råd, er jeg imidlertid opptatt av alle psykologers fagetiske forpliktelse. Å henvende meg til samtlige kolleger gjør meg ikke blind for at vi må forstå hvorfor menn er overrepresentert i statistikken, og hva som skal til for å skape endring. Jeg anser ikke det jeg skriver som nøytralitet på bekostning av realisme, slik Igland fremsetter, men som å innta et balansert og samtidig kompromissløst standpunkt til kravet om sikkerhet for alle brukere av psykologtjenester, helt uavhengig av psykologens kjønn.